Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2026–2027

36 871 Wijziging van de Vreemdelingenwet 2000 en enkele andere wetten in verband met de uitvoering en implementatie van het EU-Asiel- en migratiepact 2026 (Uitvoerings- en implementatiewet Asiel- en migratiepact 2026)

Nr. 70

VERSLAG VAN DE RAPPORTEURS

Vastgesteld 7 oktober 2026

Inleiding

De commissie voor Asiel en Migratie heeft de leden Ellian (VVD) en Boomsma (JA21) aangesteld als rapporteurs voor het kennisthema implementatie EU-Migratiepact. In dit kader onderzocht het European Policy Centre (EPC) de voorwaarden voor de uitvoering van het EU-Migratiepact en de mogelijke gevolgen van tekortkomingen in andere lidstaten voor het Nederlandse asiel- en opvangstelsel. Het onderzoek richt zich vooral op de voorbereiding; de gegevensverzameling eindigde begin mei 2026.

Met deze notitie presenteren wij, de rapporteurs, de bevindingen over de periode daarna. De commissiestaf onderzocht openbare beleidsstukken, uitvoeringsgegevens en rechtspraak over Nederland, België, Italië en Spanje. De analyse bestrijkt 1 mei tot en met eind september 2026. Er zijn geen nieuwe interviews afgenomen. De vijf tabellen in de bijlage onderbouwen de vergelijking.

De eerste uitvoeringsmaanden laten voortgang en concrete belemmeringen zien. De nieuwe systemen en procedures worden gebruikt en de eerste beslissingen zijn genomen. Geplande gesprekken met advocaten vielen uit en meerdere besluiten tot overdracht aan Italië hielden geen stand. Herstel is zichtbaar. De gezamenlijke gevolgen voor Nederlandse instroom, opvangduur en kosten zijn nog niet gekwantificeerd.

Kernpunten

EPC benoemde risico's op basis van de voorbereiding. Deze aanvullende analyse brengt daadwerkelijke uitvoering in beeld. Deze ontwikkelingen verdienen de aandacht van uw commissie:

- Rechtsbijstand kende uitval en herstel. Eind juni gingen op drie locaties 85 van 115 geplande advocaatgesprekken niet door.
- Hervatte besluitvorming over Italië leidde tot rechterlijke correcties. Meerdere overdrachtsbesluiten werden vernietigd.

kst-36871-70
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2026

- De Nederlandse solidariteitsbijdrage krijgt mogelijk een andere invulling. Het kabinet wil de helft verrekenen met eerder gedragen verantwoordelijkheid voor asielzaken.
- Opvangdruk ontwikkelt zich verschillend. In België daalt de wachtlijst, terwijl passende opvang voor sommige minderjarigen tekortschiet.

1. Registratiegegevens en ondersteuning moeten tijdig beschikbaar zijn voor de behandeling

De registratie ondersteunt de vaststelling welk land een asielaanvraag moet behandelen. Rechtsbijstand en ondersteuning helpen om die aanvraag zorgvuldig af te handelen. Daarom telt naast de ingebruikname van systemen ook of gegevens op tijd beschikbaar zijn en noodzakelijke gesprekken daadwerkelijk plaatsvinden.

1.1. Eurodac is in gebruik, maar de aansluiting op werkprocessen vraagt aandacht

Het vernieuwde Eurodac, het Europese systeem voor biometrische registratie, ging op 12 juni 2026 van start, maar werd diezelfde dag getroffen door een storing. Volgens een ANP-bericht meldde de IND die avond dat de startstoring was verholpen. In juli bevestigde de Minister dat de Nederlandse systemen functioneerden en tijdens het gebruik verder werden aangepast. Volgens de Europese Commissie kon Italië gegevens versturen, maar werkte het land nog aan de aansluiting op het nationale dossierbeheersysteem.[1]

Dit concretiseert het door EPC gesignaleerde belang van betrouwbare registratie. Een technische aansluiting is een noodzakelijke stap; voor de behandeling telt vervolgens of de medewerker tijdig over de juiste gegevens beschikt. De onderzochte bronnen bevatten voor de vier onderzochte landen geen vergelijkbare gegevens over registratiefouten, vertragingen en correcties.

1.2. Herstel van de planning neemt latere signalen over ondersteuning niet weg

Van 25 tot en met 29 juni 2026 gingen in Ter Apel, Den Bosch en Zevenaar 85 van de 115 geplande advocaatgesprekken niet door. Uitnodigingen kwamen te laat of vervoer ontbrak. De planning werd op 2 juli 2026 hervat. Volgens de Minister vonden op Schiphol alle geplande gesprekken plaats en zijn geen besluiten genomen zonder ontvangen rechtsbijstand.[2]

Op 18 september 2026 meldde VluchtelingenWerk Nederland, op basis van een inventarisatie onder 88 teamleiders en signalen van asieladvocaten, dat de nieuwe asielprocedure sneller verloopt, maar dat de snelheid en de nadruk op zelfredzaamheid volgens hen risico's opleveren voor de zorgvuldigheid. Zij signaleerden dat kwetsbaarheden niet altijd tijdig worden herkend of gedeeld, de juridische counseling soms beperkt is en het zelfstandig aanmelden via een tablet voor sommige asielzoekers problemen oplevert. Daardoor kunnen zij volgens VluchtelingenWerk

---

[1] eu-LISA, New Eurodac enters into operation, 12 juni 2026. ANP, Storing in Europees datasysteem opgelost, meldt IND, 12 juni 2026. Kamerstukken I 2025/26, 36 871/35 612, Q, antwoordbrief 15 juli 2026, antwoord 6, pp. 7–8. Europese Commissie, COM(2026) 387 final, 15 juli 2026, p. 7.

[2] Aanhangsel Handelingen II 2025/26, nr. 2682, antwoorden ontvangen op 17 augustus 2026, antwoorden 2–4 en 6–11, pp. 1–4.

Nederland belangrijke informatie mogelijk niet goed naar voren brengen tijdens hun gesprekken met de IND.[3]

Dat het tijdig herkennen en opvolgen van bijzondere behoeften ook voor grensprocedures van belang is, blijkt uit een Italiaanse zaak van 10 september 2026. In die zaak corrigeerde de rechter in Bologna de toepassing van de grensprocedure wegens onvoldoende opvolging van de kwetsbaarheid en procedurele behoeften van de betrokkene. Het gaat om één individuele uitspraak, die geen inzicht geeft in de landelijke omvang van dergelijke problemen.[4]

1.3. Eerste beslissingen zijn zichtbaar, maar doorlooptijden en terugkeer nog niet

De IND rapporteert ongeveer 40 beslissingen in de grensprocedure in juli en 30 in augustus 2026. Deze op tientallen afgeronde cijfers tonen daadwerkelijke behandeling. Zij laten niet zien hoeveel tijd dezelfde aanvragen vergden of hoeveel mensen na afwijzing terugkeerden. De Belgische telling gebruikt een andere categorie en is daarom niet rechtstreeks vergelijkbaar. Nieuwe Italiaanse beslisafdelingen tonen organisatorische uitbreiding, maar tellen geen opvangplaatsen. Tabel 2 houdt deze gegevens uit elkaar.[5]

2. Overdrachten aan Italië en België blijven afhankelijk van opvang

Voor Nederland kan overdracht betekenen dat een ander EU-land de asielaanvraag behandelt. Daarvoor moet de overdracht juridisch toegestaan en praktisch uitvoerbaar zijn. De nieuwe rechtspraak laat zien waarom een verantwoordelijkheidsbesluit op zichzelf nog geen vertrek oplevert.

2.1. De hervatting naar Italië kreeg concrete juridische gevolgen

De IND hervatte vanaf 12 juni 2026 de besluitvorming over overdrachten aan Italië voor nieuwe aanvragen. De Nederlands-Italiaanse intentieverklaring van 3 juni 2026 bevat voornemens voor verdere samenwerking op migratie. De Europese Commissie beoordeelde de opvangorganisatie in juli toereikend, maar constateerde ook dat Italië tussen 12 juni 2026 en 7 juli 2026 twaalf aangevraagde overdrachten weigerde. Eén overdracht vond plaats op een eerder bevestigd verzoek. Daarmee bleef de feitelijke ontvangst in die eerste weken beperkt.[6]

---

[3] VluchtelingenWerk Nederland en VAJN, Snelheid en zelfredzaamheid leiden tot blinde vlekken nieuwe asielprocedure, 18 september 2026, onderdelen Weinig oog voor kwetsbaarheid, Juridische counseling en Gebruik van tablets.

[4] Zie bijlage voor Italiaanse zaak van 10 september 2026, zie ook Verordening (EU) 2024/1348, 14 mei 2024, art. 21, lid 2, p. 29 en art. 53, lid 2, onder b–d en slotzin, pp. 49–50; officiële Publicatiebladkopie via BOE.

[5] IND, Maandcijfers asiel na migratiepact, gegevens over juli en augustus 2026, grafiek Beslissingen op asielaanvragen totaal, categorie Grensprocedure; geraadpleegd 30 september 2026. Dynamische reeks, afgerond op tientallen; publicatiedatum van deze stand niet vastgesteld. CGRA, Statistiques d'asile août 2026, gepubliceerd 15 september 2026, pp. 1 en 8–10. Italië, decreto 21 luglio 2026, art. 3.

[6] IND, IB 2026/25 Hervatten overdrachten aan Italië, geldig vanaf 12 juni 2026, p. 1, onderdelen 2–3. Nederland en Italië, Declaration of Intent, overleg 3 juni 2026, pp. 1–2 en slotbepaling. Europese Commissie, COM(2026) 387 final, 15 juli 2026, pp. 5–8 en voetnoot 15; waarnemingsperiode 12 juni–7 juli.

De Raad van State over overdrachten aan Italië

In december 2022 kondigde de Italiaanse regering aan geen Dublinoverdrachten meer te accepteren van andere EU-landen vanwege een gebrek aan opvangplekken, dat is ontstaan door een te hoge instroom. De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State oordeelde op 26 april 2023 dat Nederland moest stoppen met het overdragen van asielzoekers aan Italië, omdat Italië hun geen opvang biedt. Nederland moest in plaats daarvan de asielverzoeken zelf gaan behandelen. In een uitspraak over grensdetentie van 17 maart 2026 constateerde de Afdeling dat deze situatie nog ongewijzigd was. Deze rechtspraak vormt het uitgangspunt voor de latere rechtbankuitspraken: de minister moet aannemelijk maken dat asielzoekers weer worden geaccepteerd en opvang krijgen. Schiet die onderbouwing tekort, dan kan de rechtbank het overdrachtsbesluit vernietigen. Voor de uitvoering van het Pact blijft daadwerkelijke toegang tot opvang in Italië daarmee een noodzakelijke voorwaarde.

In september vernietigden rechtbanken meerdere besluiten tot overdracht aan Italië.[7] De Minister had onvoldoende onderbouwd dat de opvangsituatie, die sinds 2023 aan overdrachten in de weg stond, wezenlijk was veranderd. De mondelinge toezegging van de Italiaanse Minister aan zijn Nederlandse ambtsgenoot bood volgens de rechtbanken onvoldoende grond om aan te nemen dat Italië de schriftelijke opschorting van Dublinoverdrachten had ingetrokken. Ook was onvoldoende onderbouwd dat overgedragen asielzoekers na aankomst daadwerkelijk toegang tot opvang zouden krijgen. De Raad van State heeft nog geen uitspraak gedaan over het hervatten van overdrachten aan Italië.

2.2. Voor België is de beoordeling afhankelijk van doelgroep en actuele informatie

Voor niet-kwetsbare alleenstaande mannelijke asielzoekers oordeelde de Raad van State in juli 2025 dat opvang en rechtsbescherming in België onvoldoende waren gewaarborgd. Twee rechtbankuitspraken van juni en juli 2026 accepteerden daarna nieuwe Belgische opvanginformatie. Op 15 september 2026 vernietigde de rechtbank in Rotterdam echter een ander overdrachtsbesluit: een structurele verbetering was onvoldoende onderbouwd. De uitspraken geven dus geen eensluidend oordeel dat de eerdere problemen voor deze doelgroep zijn opgelost.[8]

De Raad van State maakte op 17 juli 2026 duidelijk dat de beoordeling voor niet-kwetsbare alleenstaande mannen niet zonder meer geldt voor gezinnen met minderjarige kinderen. Nederland moest de aanvragen in deze zaak niettemin behandelen, omdat de overdrachtstermijn was verstreken.[9]

---

[7] Rb. Den Haag: Middelburg, 1 september 2026, ECLI:NL:RBDHA:2026:25154; 's-Hertogenbosch, 1 september 2026, ECLI:NL:RBDHA:2026:25614, hersteld 4 september; Haarlem, 10 september 2026, ECLI:NL:RBDHA:2026:26804; Utrecht, 14 september 2026, ECLI:NL:RBDHA:2026:27073, 16 september 2026, ECLI:NL:RBDHA:2026:27082, r.o. 9 en dictum en 21 september 2026, ECLI:NL:RBDHA:2026:27502.

[8] ABRvS 23 juli 2025, ECLI:NL:RVS:2025:3305, r.o. 5–5.7. Rb. Den Haag, Middelburg, 4 juni 2026, ECLI:NL:RBDHA:2026:15002 en 2 juli 2026, ECLI:NL:RBDHA:2026:18468, beide r.o. 4 en zonder zitting beslist; verzet stond open. Rb. Den Haag, Rotterdam, 15 september 2026, ECLI:NL-:RBDHA:2026:26941, r.o. 4.1–4.5 en 5.

[9] ABRvS 17 juli 2026, ECLI:NL:RVS:2026:4169, r.o. 3, 5–5.2 en 7. Zaak over een gezin met minderjarige kinderen en volgende aanvragen, onder oud recht. Nederland moest de aanvragen behandelen wegens de verstreken overdrachtstermijn.

3. Solidariteit en opvang moeten tot inzetbare ondersteuning leiden

Het Pact koppelt de verantwoordelijkheid van lidstaten aan solidariteit met lidstaten onder migratiedruk. Die solidariteit kan bestaan uit herplaatsing, financiële bijdragen, verantwoordelijkheidscompensaties of operationele steun. Voor de uitvoering is daarnaast van belang of voldoende personeel en passende voorzieningen beschikbaar zijn. Financiële toezeggingen en landelijke capaciteitscijfers geven daarover op zichzelf geen volledig beeld.

3.1. Nederland wil eerder gedragen verantwoordelijkheid laten meetellen

Voor de eerste solidariteitsronde, van 12 juni tot en met 31 december 2026, heeft Nederland 21,9 miljoen euro toegezegd. Volgens het kabinet voorzien de gemaakte afspraken met Italië en Griekenland erin dat de helft wordt omgezet in compensatie voor asielzaken waarvoor Nederland eerder verantwoordelijkheid droeg. De brief van 3 september 2026 noemt ongeveer 10,9 miljoen euro als resterende betaling. Welke zaken worden verrekend en hoe de bijdrage definitief wordt gewaardeerd, is daarin niet uitgewerkt.[10]

Verrekening kan de financiële betaling verlagen doordat eerder door Nederland behandelde zaken meetellen. Zij leidt niet tot nieuwe overdrachten van personen. Welke zaken meetellen en hoe hun waarde wordt bepaald, moet uit de nadere afspraken blijken.[11] Volgens de Europese regels worden financiële bijdragen na afloop van het betrokken kalenderjaar berekend en overgemaakt. Het ontbreken van een eindafrekening in september bewijst daarom geen vertraging. Een volledig overzicht van de reeds op andere manieren geleverde steun ontbreekt in de onderzochte stukken.[12]

Daarnaast kondigde de Europese Commissie op 9 september 2026 114,7 miljoen euro noodhulp voor Spanje aan, onder meer voor personeel, grensvoorzieningen en opvang in Ceuta. Dit betreft andere Europese fondsen dan de jaarlijkse solidariteitspool. De toekenning maakt ondersteuning concreter; de feitelijke besteding en de daarmee bereikte capaciteit moeten afzonderlijk worden gevolgd.[13]

3.2. Minder druk op landelijk niveau sluit lokale tekorten niet uit

De Belgische opvangdienst Fedasil registreerde op 1 september 2026 554 wachtenden, tegenover 1.127 op 1 mei 2026. Ook het aantal opvangplaatsen daalde. Fedasil meldde in juni dat de behoefte aan opvang voor jonge en bijzonder kwetsbare minderjarigen groter was dan het passende aanbod. In het Italiaanse opvangstelsel SAI nam het aantal vrije plaatsen

---

[10] Kamerstukken II 2025/26, 32 317, nr. 1023, brief van 3 september 2026, Verslag JBZ-Raad 16–17 juli 2026 en tweede kwartaaloverzicht wetgevende voorstellen, slotappreciatie. De brief noemt de helft van 21,9 miljoen euro en een resterende betaling van 10,9 miljoen euro.

[11] Uitvoeringsbesluit (EU) 2025/2642 van de Raad, 22 december 2025, zoals gerectificeerd op 19 januari 2026, overweging 14, p. 2 en bijlage deel 3, voetnoot 2, p. 6. In de eerste pool kunnen bilateraal overeengekomen andere maatregelen eerder gedragen verantwoordelijkheid betreffen voor personen die tussen 1 juli 2024 en 30 juni 2025 vanuit een begunstigde lidstaat doorreisden en elders bescherming aanvroegen.

[12] Uitvoeringsverordening (EU) 2025/2055 van de Commissie, 2 oktober 2025, art. 30, lid 3 en art. 31, onder c: berekening en overmaking na het betrokken kalenderjaar. Rectificatie van Verordening (EU) 2024/1351, 25 november 2025, punt 3, art. 60, lid 6: jaarlijkse bevestiging vanaf januari 2027.

[13] Europese Commissie, La Comisión concede a España 114,7 millones de euros y proporciona asistencia operativa reforzada para gestionar la situación en Ceuta, 9 september 2026.

tussen 30 april 2026 en 31 juli 2026 toe van 1.474 naar 2.023. Dit deelstelsel omvat niet alle Italiaanse opvang; beschikbaarheid verschilt per regio en doelgroep.[14]

De juridische toegang tot opvang verdient eveneens aandacht. Het Belgische Grondwettelijk Hof bepaalde op 24 september 2026 dat opvangbeperking bij een eigen asielverzoek van een begeleide minderjarige een individuele beoordeling vergt. Kwetsbaarheid, het belang van het kind en concrete aanwijzingen voor misbruik moeten worden meegewogen. Ook daarom is voor de uitvoering meer nodig dan een landelijk totaal aan plaatsen.[15]

4. Wij stellen vragen over de uitvoering voor

Wij stellen uw commissie voor de Minister van Asiel en Migratie te verzoeken om een samenhangende reactie op het EPC-rapport en dit verslag. Daarbij stellen wij voor de Minister de volgende vragen voor te leggen:

1. Wat is de actuele stand van de uitvoering in Nederland, België, Italië en Spanje? Welke door EPC gesignaleerde knelpunten zijn opgelost en welke bestaan nog?
2. Welke gevolgen hebben uitvoeringsproblemen in andere lidstaten voor overdrachten vanuit Nederland, de verblijfsduur in de Nederlandse opvang en de uitvoeringskosten? Welke gegevens zijn daarover beschikbaar?
3. Welke maatregelen neemt het kabinet, nationaal en in Europees verband, om de resterende knelpunten aan te pakken? Wanneer verwacht het kabinet de Kamer over de voortgang en resultaten te informeren?
4. Welke effecten van het Pact zijn verwerkt in de ramingen voor instroom, opvangduur en kosten? Hoe is de verwachte bijdrage van het Pact daarin onderscheiden van andere ontwikkelingen, en hoe verhoudt een eventuele afbouw van capaciteit zich tot deze ramingen en tot actuele gegevens over bezetting en uitstroom?

Als rapporteurs stellen wij voor de kabinetsreactie binnen zes weken na het commissieverzoek te ontvangen en de Minister te verzoeken de belangrijkste uitvoeringsgegevens vervolgens ieder kwartaal beknopt te actualiseren.

De rapporteurs,
Ellian
Boomsma

---

[14] Fedasil, Réseau d'accueil, 1 mei 2026 en 1 september 2026, beide p. 1; Tien jaar samenwerking voor de meest kwetsbare minderjarigen, 25 juni 2026. Servizio Centrale SAI, plaatsenstand 30 april 2026, pp. 7–10 en I dati generali del SAI al 31 luglio 2026, tabellen 2–4 en legenda.

[15] Grondwettelijk Hof België, arrest 110/2026, ECLI:BE:GHCC:2026:ARR.110, 24 september 2026, B.8.1–B.9.1, pp. 11–12 en dictum, p. 14; oorspronkelijk arrest via Orde van Vlaamse Balies. Het Hof handhaaft de regeling onder een interpretatievoorbehoud dat een individuele beoordeling vereist; de regeling is niet vernietigd.

Tabel 1 Screening en registratie

Registratie moet bruikbare informatie voor de behandeling opleveren. De vier landen hadden uiterlijk 24 april 2026 technische Eurodactests afgerond.[16]

Land	Uitgangspunt	Ontwikkeling sinds mei 2026	Betekenis voor de uitvoering
Nederland	April 2026: technische tests afgerond; het testen van kritieke werkprocessen moest nog beginnen.	12 juni 2026: vernieuwd Eurodac start; gemelde storing dezelfde avond hersteld. De Minister bevestigt op 15 juli 2026 operationeel gebruik.[1]	Verder volgen of gegevens tijdig en correct bij de behandelaar terechtkomen. Een technische test meet geen dagelijkse dossierkwaliteit.
België	Mei 2026: afspraken over onafhankelijk grondrechtentoezicht waren nog niet afgerond.	Op 8 juni 2026 beschrijft de Dienst Vreemdelingenzaken de screeningsrollen van de dienst, politie en Fedasil en het voorgenomen toezicht door de federale Ombudsman.[2]	De taakverdeling is beschreven. Vergelijkbare gegevens over registratiefouten en opvolging van signalen ontbreken in de onderzochte stukken.
Italië	Mei 2026: de Commissie noemt Italië gereed voor screening van aankomsten over zee.	De Commissie bevestigt op 15 juli 2026 de Eurodacverbinding en verzending; aansluiting op het nationale dossiersysteem loopt door.[3]	De technische verbinding is een stap vooruit. Volledige en tijdige verwerking in ieder dossier volgt daar niet automatisch uit.
Spanje	Mei 2026: afspraken over gezondheidscontroles moesten nog verder worden uitgewerkt.	In augustus 2026 breidde Spanje in Ceuta de capaciteit voor screening, identificatie en registratie uit. De ombudsman vroeg daarnaast informatie over de uitvoering van de screening en het herkennen van beschermingsbehoeften.[4]	De uitbreiding laat zien dat extra uitvoeringscapaciteit beschikbaar is gesteld. De bronnen geven geen landelijk beeld van de volledigheid, tijdigheid en opvolging van de screening.

[1] eu-LISA, New Eurodac enters into operation, 12 juni 2026; ANP, Storing in Europees datasysteem opgelost, meldt IND, dezelfde dag. Kamerstukken I 2025/26, 36 871/35 612, Q, antwoordbrief 15 juli 2026, antwoord 6, pp. 7–8. De Minister beschrijft operationeel gebruik en verdere doorontwikkeling van de nationale aansluiting.
[2] Dienst Vreemdelingenzaken België, European Pact on Asylum and Migration, 8 juni 2026, onderdelen over screening, bevoegde diensten en onafhankelijk grondrechtentoezicht. De publicatie beschrijft de taakverdeling tussen de dienst, politie en Fedasil en de aangekondigde monitoring door de federale Ombudsman; zij is geen registratie van daadwerkelijk uitgevoerde screenings of geconstateerde fouten.
[3] Europese Commissie, COM(2026) 387 final, 15 juli 2026, p. 7. De Commissie bevestigt de verbinding en gegevensoverdracht en noemt verdere interoperabiliteit met het nationale dossierbeheersysteem SUA. De beoordeling betreft de eerste uitvoeringsweken en is geen meting van de volledige en tijdige verwerking in alle dossiers.
[4] Defensor del Pueblo, onderzoek naar de humanitaire situatie in Ceuta, 13 augustus 2026, vragen over onder meer beschermingsbehoeften, asielverzoeken en screening. Ministerio del Interior, Interior refuerza el dispositivo de triaje, 27 augustus 2026, onderdelen Agilizar el asilo en Triaje preceptivo; acht extra werkstraten voor identificatie en registratie.

[16] Europese Commissie, derde voortgangsverslag over de uitvoering van het Pact, COM(2026) 196 final, 8 mei 2026, Raadsdocument ST 9109/26, pp. 6–10, 12 en 20, interne paginering. De technische stand is gedateerd op 24 april; voltooiing van compliancetests vormt geen bewijs van dagelijkse registratiekwaliteit na ingebruikname.

Tabel 2 Grensprocedures

De Europese capaciteitsnorm gaat over het gelijktijdig kunnen uitvoeren van asiel- en terugkeergrensprocedures. Zij is geen jaarlijks aantal beslissingen en geen telling van gerealiseerde bedden.[17]

Land	Uitgangspunt	Ontwikkeling sinds mei 2026	Betekenis voor de uitvoering
Nederland	Adequate capaciteit op enig moment: 211 personen. Voor oudere aanvragen geldt overgangsrecht.[1]	Juni, juli en augustus: ongeveer 10, 40 en 40 aanvragen; ongeveer 0, 40 en 30 beslissingen. Eind juni valt rechtsbijstand uit op drie locaties; planning hervat op 2 juli 2026.[2]	Aanvragen en beslissingen volgen niet dezelfde groep dossiers. De cijfers zijn afgerond op tientallen; een weergegeven nul is geen exacte telling.
België	Adequate capaciteit op enig moment: 106 personen. Rond de start was nationale wetgeving nog niet afgerond.	Een bericht gedateerd 11 juni 2026 beschrijft de vertraging. De augustusstatistiek noemt 181 personen in een gecombineerde categorie: verdere behandeling van grensaanvragen en ontvankelijke volgende aanvragen.[3]	De telling is niet uitsluitend een grensprocedurecijfer en niet vergelijkbaar met Nederlandse aantallen beslissingen.
Italië	Adequate capaciteit op enig moment: 8.016 personen.	Een besluit van 21 juli 2026, gepubliceerd op 10 augustus 2026, stelt negentien beslisafdelingen in voor versnelde grensprocedures. In Bologna corrigeert de rechter op 10 september 2026 in één zaak de toepassing wegens onvoldoende opvolging van kwetsbaarheid en procedurele behoeften.[4]	Beslisafdelingen meten organisatorische uitbreiding, geen beschikbare opvangplaatsen. Een individuele uitspraak geeft geen landelijke frequentie van problemen.

[17] Uitvoeringsbesluit (EU) 2024/2150, 5 augustus 2024, art. 1 en 3, pp. 1–2 en bijlage I, p. 3; Verordening (EU) 2024/1348, art. 3, punt 11 en art. 46–48. De maatstaf betreft gelijktijdige asiel- en terugkeergrensprocedurecapaciteit, niet jaarlijkse beslisproductie of een telling van gerealiseerde bedden. De in de tabel gebruikte eerste normen gelden tot en met 14 oktober 2027.

Land	Uitgangspunt	Ontwikkeling sinds mei 2026	Betekenis voor de uitvoering
Spanje	Vereiste gelijktijdige behandelcapaciteit: 3.301 personen.	De instructie van 11 juni 2026 regelt de asiel-grensprocedure en de bijbehorende waarborgen.[5]	De instructie beschrijft de procedure. Vergelijkbare uitkomsten over doorloop-tijden, terugkeer en beschikbare ondersteu-ning zijn niet vastgesteld.

[1] Voor vóór 12 juni 2026 ingediende verzoeken blijft Richtlijn 2013/32/EU gelden; voor vanaf die datum ingediende verzoeken geldt Verordening (EU) 2024/1348 (artikel 79, lid 3).
[2] IND, Maandcijfers asiel na migratiepact, gegevens juni–augustus 2026, grafieken Aanvragen en Beslissingen, categorie Grensprocedure; geraadpleegd 30 september 2026. Dynamische, op tientallen afgeronde reeks; geen op 18 september bewaarde stand. Aanhangsel Handelingen II 2025/26, nr. 2682, antwoorden ontvangen 17 augustus, antwoorden 2–4 en 6–11.
[3] CGRA, Entrée en vigueur du Pacte, bericht gedateerd 11 juni 2026, alinea over de vertraging van nationale wetgeving. CGRA, Statistiques d'asile août 2026, gepubliceerd 15 september 2026, pp. 1 en 8–10, categorie Poursuite de l'examen (frontière) et demandes ultérieures recevables. De gecombineerde telling meet niet uitsluitend grensprocedures en vormt geen vergelijking met Nederlandse besliscijfers.
[4] Italië, decreto 21 luglio 2026, Integrazione delle zone di frontiera o di transito, Gazzetta Ufficiale nr. 184, 10 augustus 2026, art. 3. Tribunale di Bologna, beschikking 10 september 2026, R.G. 13748-1/2026, punten 2–5 en dictum; origineel afschrift via Osservatorio sulla Giustizia Civile di Roma.
[5] Spanje, Instrucción de 11 de junio de 2026, BOE-A-2026–12855, gepubliceerd 13 juni 2026, onderdeel III. De instructie ordent de toepassing van de Europese asielprocedures en bijbehorende waarborgen vanaf 12 juni. Zij beschrijft het procedurele kader, maar bevat geen landelijke prestatiereeks over gerealiseerde capaciteit, doorlooptijden of terugkeer.

Tabel 3 Verantwoordelijkheid en overdrachten

Overdrachtsbesluiten, daadwerkelijk vertrek en toegang tot opvang zijn verschillende uitkomsten. Overdrachten tussen EU-landen worden onderscheiden van terugkeer naar een land buiten de EU. Oude en nieuwe regels kunnen naast elkaar gelden, afhankelijk van de aanvraag en de betrokken regeling.

Land	Uitgangspunt	Ontwikkeling sinds mei 2026	Betekenis voor de uitvoering
Neder-land	Sinds 2023 staat de Italiaanse opvangsituatie aan overdrachten in de weg. Voor bepaalde alleenstaande mannen bestaat sinds juli 2025 een belemmering bij België.	Na hervatte besluitvor-ming vanaf 12 juni 2026 worden in september Italiëbesluiten vernie-tigd. Voor België houden twee besluiten in juni en juli wel stand, terwijl Rotterdam op 15 sep-tember 2026 een ander besluit vernietigt.[1]	De gevolgen verschillen: opnieuw beslissen of de aanvraag in Nederland behandelen. Volg besluiten tot aan vertrek en ontvangst.
België	Opvanginformatie van 5 februari 2026 betreft niet-kwetsbare alleen-staande mannelijke asielzoekers.	Twee rechtbankuitspra-ken accepteren die informatie. Rotterdam acht op 15 september 2026 structurele verbetering van opvang en effectieve rechtsbe-scherming onvoldoende onderbouwd.	Een dalende wachtlijst bewijst niet dat iedere overgedragen persoon daadwerkelijk opvang en rechtsbescherming krijgt. Beoordelingen zijn doelgroepgebonden.

Land	Uitgangspunt	Ontwikkeling sinds mei 2026	Betekenis voor de uitvoering
Italië	Ontvangst eind 2022 opgeschort, met uitzondering voor gezinshereniging van alleenstaande minderjarigen.	Commissie: twaalf weigeringen en één overdracht op een ouder verzoek tussen 12 juni 2026 en 7 juli 2026. Minister: één Nederlandse overdracht op 19 augustus 2026. Utrechtse uitspraak van 21 september 2026 is een juridische aanvulling.[2]	Meldingen vormen geen volledige overdrachtsreeks. De rechtbank acht de gemelde Nederlandse overdracht onvoldoende bewijs van structureel herstelde opvang.
Spanje	Zwitserse partnerstatistiek: twaalf overdrachten naar Spanje in mei 2026.	Dezelfde reeks telt achttien in juni, achttien in juli en 21 in augustus: samen 69 over mei-augustus. In die reeks zijn geen overdrachten naar Italië geregistreerd.[3]	Eén vertrekroute geeft geen totaal voor alle landen. De reeks geeft geen informatie over opvang na aankomst of een Nederlands slagingspercentage.

[1] IND, IB 2026/25, onderdeel 2. Italië: Rb. Den Haag 16 september 2026, ECLI:NL-:RBDHA:2026:27082, r.o. 9 en dictum, naast de uitspraken genoemd in hoofdstuk 2. Voor België: ECLI:NL:RBDHA:2026:15002 en ECLI:NL:RBDHA:2026:18468, beide r.o. 4; ECLI:NL-:RBDHA:2026:26941, r.o. 4.1–5.
[2] Europese Commissie, COM(2026) 387 final, 15 juli 2026, p. 7 en voetnoot 15. Rb. Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2026:25614, r.o. 9.5–9.6, over de gemelde overdracht van 19 augustus. Utrecht, 21 september 2026, ECLI:NL:RBDHA:2026:27502, dictum. De laatste uitspraak is een afzonderlijke juridische aanvulling na de kernpeildatum.
[3] Staatssekretariat für Migration (Zwitserland), Asylstatistik mei 2026, juni 2026, juli 2026 en augustus 2026, werkblad Dublin, kolom Überstellungen Out-Verfahren. Spanje: 12 + 18 + 18 + 21 = 69, herberekende som. Deze reeks betreft uitsluitend Zwitserse uitgaande overdrachten en bevat geen informatie over opvang na aankomst.

Tabel 4 Solidariteit en financiering

De eerste solidariteitsronde loopt van 12 juni tot en met 31 december 2026. Toezegging, financiële afwikkeling en bereikte ondersteuning worden afzonderlijk beoordeeld. Andere Europese fondsen worden niet bij de solidariteitspool opgeteld.[18]

Land	Uitgangspunt	Ontwikkeling sinds mei 2026	Betekenis voor de uitvoering
Nederland	Financiële toezegging voor 2026: 21,9 miljoen euro.	Volgens de brief van 3 september 2026 voorzien de afspraken met Italië en Griekenland in omzetting van de helft naar compensatie voor eerdere verantwoordelijkheid. De brief noemt ongeveer 10,9 miljoen euro als resterende betaling.	De helft van 21,9 miljoen is rekenkundig 10,95 miljoen. Het bronbedrag is geen definitieve afrekening. Verrekening verplaatst geen personen.

[18] Uitvoeringsbesluit (EU) 2025/2642 van de Raad tot instelling van de jaarlijkse solidariteitspool voor 2026, 22 december 2025, gerectificeerd 19 januari 2026; art. 1–2, p. 3, overwegingen 10 en 14, p. 2 en bijlage deel 3, pp. 5–6. De tabel vermeldt financiële toezeggingen en begunstigde lidstaten. De eerste ronde geldt vanaf 12 juni 2026; toezeggingen bewijzen geen betaling of gerealiseerde ondersteuning.

Land	Uitgangspunt	Ontwikkeling sinds mei 2026	Betekenis voor de uitvoering
België	Financiële toezegging voor 2026: 12,92 miljoen euro.	In de onderzochte stukken is geen afzonderlijk overzicht van betalingen of wijzigingen in deze bijdrage aangetroffen.	Berekening en betaling volgen na het kalenderjaar. Een ontbrekende betaling in september bewijst daarom geen achterstand.
Italië	Komt in de ronde 2026 voor solidariteit in aanmerking.	Nederland noemt Italië bij de voorgenomen verrekening. De afspraken en het overzicht van daadwerkelijk ontvangen steun per bijdragevorm zijn nog niet volledig in beeld.	Onderscheid financiële bijdragen, herplaatsingen en andere maatregelen. Eerder gedragen verantwoordelijkheid meet geen nieuwe ontvangst van personen.
Spanje	Komt in de ronde 2026 voor solidariteit in aanmerking.	De Commissie kondigt op 9 september 2026 114,7 miljoen euro noodhulp aan: 82,7 miljoen uit het Asiel-, Migratie- en Integratiefonds en 32 miljoen uit het instrument voor grensbeheer en visa.	Dit is fondsnoodhulp. De toekenning is geen bewijs van ontvangst uit de jaarlijkse pool of van al gerealiseerde extra bemenste plaatsen.

Financiële bijdragen worden na afloop van het betrokken kalenderjaar berekend en overgemaakt. Jaarlijkse bevestiging van uitgevoerde solidariteitsmaatregelen begint in januari 2027.

Tabel 5 Opvang en minderjarigen

De cijfers betreffen verschillende opvangstelsels, doelgroepen en peildatums. Zij laten ontwikkelingen binnen de betrokken reeks zien en vormen geen uniforme vergelijking van de vier landen.

Land	Uitgangspunt	Ontwikkeling sinds mei 2026	Betekenis voor de uitvoering
Nederland	Mei 2026: de Commissie signaleert opvangknelpunten, vooral voor alleenstaande minderjarigen.	Op 3 juli 2026 meldt de Minister extra middelen om tot circa 83.000 COA-plaatsen langjarig vast te leggen. Op 26 augustus 2026 wordt een driejarig contract voor preventieve jeugdgezondheidszorg gemeld.[1]	Financiering telt geen operationele plaatsen. Het zorgcontract betreft preventieve jeugdgezondheidszorg; uitvoering vanaf oktober valt buiten de onderzoeksperiode.
België	1 mei 2026: 33.740 plaatsen, 31.316 bewoners en 1.127 wachtenden.	1 september 2026: 33.111 plaatsen, 30.582 bewoners en 554 wachtenden. Fedasil meldt in juni tekorten aan passende opvang voor jonge en bijzonder kwetsbare minderjarigen.[2]	Minder wachtenden betekent niet dat alle behoeften zijn gedekt. Arrest 24 september 2026 over individuele opvangbeperking bij begeleide minderjarigen is een juridische aanvulling.
Italië	SAI, het Italiaanse stelsel voor opvang en integratie, 30 april 2026: 41.627 actieve plaatsen; 40.153 bezet of toegewezen; 1.474 vrij.	31 juli 2026: 41.606 actieve plaatsen; 39.583 bezet of toegewezen; 2.023 vrij.[3]	SAI is een deelstelsel. Toewijzing is niet hetzelfde als feitelijke bezetting. Een vrije plaats moet passen bij de locatie en behoeften van de betrokkene.

Land	Uitgangspunt	Ontwikkeling sinds mei 2026	Betekenis voor de uitvoering
Spanje	De juniresoluties plannen binnen de betrokken financieringsvorm 33.205 asielopvangplaatsen voor juli tot en met september en 16.999 humanitaire plaatsen voor september.	In de onderzochte bronnen is geen actuele, vergelijkbare landelijke stand van de gerealiseerde opvangcapaciteit aangetroffen.	De financieringsplanning vormt geen volledige landelijke opvanginventaris en laat niet zien hoeveel passende plaatsen daadwerkelijk beschikbaar en bemenst zijn.

[1] Beginstand: Europese Commissie, COM(2026) 196 final, 8 mei 2026, p. 12, voetnoot 62. Kamerstukken I 2025/26, 36 800 XX, G, brief van 3 juli 2026, p. 2; middelen voor het langdurig kunnen contracteren van circa 83.000 COA-plaatsen. GGD GHOR Nederland, GGD'en blijven jeugdgezondheidszorg aan asielzoekerskinderen drie jaar langer leveren, 26 augustus 2026; preventieve jeugdgezondheidszorg, met uitvoering vanaf oktober.
[2] Fedasil, Réseau d'accueil, 1 mei 2026 en 1 september 2026, beide p. 1, kerncijfers en wachtlijst; Tien jaar samenwerking voor de meest kwetsbare minderjarigen, 25 juni 2026. De beschikbare algemene capaciteit, wachtlijst en passende opvang voor specifieke behoeften zijn afzonderlijke indicatoren; de daling bewijst geen zelfstandig Pacteffect.
[3] Servizio Centrale SAI, Posti SAI per sito, 30.04.2026, tabellen en definities en I dati generali del SAI al 31 luglio 2026, tabellen 1–4, pp. 1–2 en legenda, p. 3. Vrije plaatsen stijgen met 549. Bezet of toegewezen omvat ook voltooide toewijzingen; SAI is geen inventaris van alle Italiaanse opvang.